

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 13 listopada 2024 r.

WRPS-VI.431.2.31.2024.xx

Pani

Xxx Xxx

**Dyrektor Miejsko - Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Nowym Mieście
nad Pilicą
pl. Ojca Honorata Koźmińskiego 1/2
26-420 Nowe Miasto nad Pilicą**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2024, zespół kontrolujący Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w składzie: Xxx Xxx - starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolującego oraz Xxx Xxx - starszy inspektor wojewódzki przeprowadziły w dniach od 2 września 2024 r. do 16 września 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą (dalej MGOPS w Nowym Mieście nad Pilicą, Ośrodek lub Organ).

Zakres kontroli obejmował organizację i realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³, zwanej dalej ustawą, w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego. Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia

---

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190);

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224);

³ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323);

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

kontroli, tj. do 2 września 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli, określając jej termin i zakres.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie pomimo nieprawidłowości ocenił działania Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą w zakresie organizacji zadania oraz w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

I. Organizacja zadania

Dyrektorem jednostki kontrolowanej jest Pani Xxx Xxx zatrudniona na tym stanowisku od xxx na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony.

Od xxx obsługę finansowo-księgową Ośrodka prowadzi Urząd Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na podstawie Uchwały⁴ Rady Miasta i Gminy w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowo-księgowej dla samorządowych jednostek oświatowych i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą.

W kontrolowanym okresie Ośrodek funkcjonował w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nr x/xxx z xxx r.,
- Regulamin Organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą wprowadzony Zarządzeniem nr x/xxx Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z xxx r.

Dokumenty określały organizację wewnętrzną i zasady funkcjonowania Ośrodka. W § 3 ust. 14 pkt 2 obowiązującego regulaminu wyodrębniono stanowisko inspektora ds. świadczeń. W § 3 ust. 14 pkt 5-7 poprzedniego regulaminu wyodrębniono stanowiska starszego inspektora, inspektora i podinspektora. W obydwu dokumentach określono w § 4 ust. 12 zadania pracowników realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń „za życiem” i funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych. Do zadań tych należy m.in. przyjmowanie, weryfikowanie wniosków, prowadzenie postępowań, przygotowywanie projektów decyzji administracyjnych i sporządzanie list wypłat. Utworzenie stanowiska pracy do spraw

---

⁴ Uchwała nr x/xxx/xxx Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia xxx r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowej jednostek organizacyjnych zaliczonych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Nowe Miasto nad Pilicą, Uchwała nr x/xxx/xxx Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia xxx r. w sprawie zmiany uchwały nr x/xxx/xxx Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia x sierpnia xxx. r.;

świadczeń rodzinnych jest realizacją obowiązku wynikającego z art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Według sporządzanego na potrzeby kontroli wykazu pracowników⁵, zadania związane z prowadzeniem postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych realizowały niżej wymienione osoby na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, dla pracowników merytorycznych wydanych na pisemny wniosek Dyrektora Ośrodka, wszyscy zatrudnieni na umowę o pracę, pełny etat i czas nieokreślony.

1. Pani Xxx Xxx - Dyrektor Ośrodka, posiada upoważnienie do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych⁶.
2. Pan Xxx Xxx – inspektor ds. świadczeń, kontrolowane zadania realizuje od xxx r., posiada upoważnienie do „prowadzenia postępowania i zasad przyznawania w sprawach o świadczenia rodzinne”⁷.
3. Pani Xxx Xxx – inspektor ds. świadczeń, kontrolowane zadania realizuje od xxx r., posiada upoważnienie do „prowadzenia postępowania i zasad przyznawania w sprawach o świadczenia rodzinne”⁸.
4. Pani Xxx Xxx – starszy specjalista pracy socjalnej, zatrudniona jest od xxx r., zastępuje Dyrektora Ośrodka w czasie jego nieobecności⁹, posiada upoważnienie do „prowadzenia postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasad przyznawania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych”¹⁰.

W wyniku kontroli ustalono, że w treści wniosków, w których Dyrektor Ośrodka wystąpiła do Burmistrza o wydanie upoważnień dla pracowników oraz w treści tych upoważnień nieprawidłowo wskazano: „do prowadzenia postępowania i zasad przyznania w sprawach o świadczenia rodzinne”. Prawidłowo należało wskazać, Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy należało wskazać, że upoważnia się pracowników do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a w uzasadnionych przypadkach także do wydawania w tych sprawach decyzji. Dokonana zmiana zakresu upoważnień jest niezgodna z przepisami ustawy

---

⁵ Wykaz pracowników realizujących w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych;

⁶ Upoważnienie (xxx) z xxx r.;

⁷ Upoważnienie (xxx) z xxx r.;

⁸ Upoważnienie (xxx) z xxx r.;

⁹ Zarządzenie nr x/xxx Dyrektora MOPS w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia xxx roku w sprawie udzielenia upoważnienia pracownikowi na stanowisku starszy specjalista pracy socjalnej do zastępowania Dyrektora Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą;

¹⁰ Upoważnienie (xxx) z xxx r.;

o świadczeniach rodzinnych. Ponadto, w podstawie prawnej upoważnienia Dyrektora Ośrodka przywołano oprócz art. 20 ust. 3, także art. 20 ust. 4 ustawy i art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym przepisy, które nie regulują upoważnień na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: xxxxxx Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania prawidłowych upoważnień, wskazując prawidłową ich treść oraz zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień, czego jednostka kontrolowana nie uczyniła. Upoważnienia, za wyjątkiem upoważnienia pani Xxx Xxx zawierały datę i podpis przyjęcia ich do stosowania.

Dyrektor i pracownicy merytoryczni otrzymali do wiadomości, realizacji i stosowania zakresy czynności. W zakresach czynności pana Xxx Xxx i pani Xxx Xxx określono prowadzenie spraw dotyczących kontrolowanego zadania, w zakresie czynności pani Xxx Xxx określono zastępstwo Dyrektora Ośrodka w czasie jego nieobecności.

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Dyrektor jednostki kontrolowanej oświadczyła¹¹, że w okresie objętym kontrolą, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą nie przekazywał wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz dokumentacją do Wojewody Mazowieckiego w celu ustalenia, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w związku z art. 23 a ust 1 i ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dyrektor jednostki oświadczyła¹², że w okresie od xxx r. do xxx r. w 4 sprawach na podstawie decyzji wojewody odzyskano nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej kwocie xxx zł, w tym należność główną xxx zł oraz xxx zł odsetek. Po odzyskaniu ww. należności prawidłowo zastosowano procedurę ustaloną przez Wojewodę Mazowieckiego, niezwłocznie poinformowano Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie przesyłając w tym zakresie informacje, przelewy oraz szczegółowe specyfikacje. Ponadto, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą odzyskał w 1 sprawie na podstawie decyzji wojewody łódzkiego nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej kwocie xxx zł.

---

¹¹ Oświadczenie Dyrektora MGOPS w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia xxx r.;

¹² Oświadczenie Dyrektora MGOPS w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia xxx r.;

Zbadano 2 sprawy, w których wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia. W pierwszej²² sprawie wnioskodawczyni zwróciła się z prośbą o nierozpatrywanie wniosku. Wycofanie przez stronę wniosku skutkuje jego bezprzedmiotowością, która wymaga umorzenia postępowania zgodnie z art. 105 § 1 Kpa. Zgodnie z art. 24a ust. 1 i 2 ustawy, wniosek pozostawia się bez rozpoznania wyłącznie w przypadku gdy wezwano stronę do poprawienia/ uzupełnienia nieprawidłowo wypełnionego wniosku lub do uzupełnienia brakujących dokumentów a strona nie zastosowała się do wezwania w wyznaczonym terminie. W drugiej²³ sprawie wezwano stronę do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty, zaś strona ich nie dostarczyła we wskazanym terminie. Ośrodek zawiadomił stronę o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia. Wnioski opatrzone pieczęcią z datą wpływu, znakiem sprawy bez podpisu osoby przyjmującej wniosek.

Postępowanie w kontrolowanych sprawach każdorazowo wszczynano na wniosek jednego z rodziców, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy. Złożone wnioski zawierały informacje określone w art. 23 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wnioski składane były w formie papierowej lub elektronicznej (2). Wszystkie wnioski opatrzone zostały pieczęcią z datą wpływu, znakiem sprawy. 23 na 28 skontrolowanych wniosków opatrzonych było podpisem osoby przyjmującej wniosek. 5²⁴ wniosków nie opatrzone podpisem osoby przyjmującej wniosek. W 1²⁵ wniosku, nieprawidłowo wskazano datę wpływu do organu właściwego, zamiast daty złożenia wniosku wskazano datę pobrania z systemu, w decyzji prawidłowo wskazano datę złożenia wniosku.

Zawarte we wnioskach oświadczenia i pouczenia były podpisane przez wnioskodawców.

25 na 28 skontrolowanych wniosków było kompletnie i prawidłowo wypełnionych. W 3²⁶ wnioskach: w pierwszym wniosku w pkt 5.3 i 5.4 wnioskodawczyni nie zaznaczyła, czy nastąpiła/nie nastąpiła utrata/uzyskanie przez członka rodziny dochodu, w kolejnych dwóch w pkt 4 nie zaznaczyła organu, do którego są opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne. Powyższe uchybienia nie miały wpływu na wypłatę świadczeń, jednakże skutkowały przeprowadzeniem postępowań i wydaniem decyzji administracyjnych na podstawie nieprawidłowo wypełnionych wniosków. Prawidłowo należało wezwać wnioskodawców na podstawie art. 24a ust. 1 ustawy do uzupełnienia wniosku.

---

²² Wniosek nr x złożony xxx.;

²³ Wniosek nr xxx złożony xxx.;

²⁴ Sprawa zakończona wydaniem decyzji nr: xxx., xxx., xxx., xxx., xxx.;

²⁵ Decyzja nr xxx.;

²⁶ Sprawa zakończona wydaniem decyzji nr: xxx., xxx., xxx.;

Wnioskodawcy ubiegali się o zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami z tytułu: rozpoczęcia roku szkolnego – 18 spraw (37 dzieci), podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 8 spraw (13 dzieci), kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4 sprawy (4 dzieci), wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 8 spraw (10 dzieci), urodzenia dziecka – 2 sprawy (2 dzieci), samotnego wychowywania dziecka – 2 sprawy (3 dzieci).

Do wszystkich wniosków dołączono kompletną dokumentację niezbędną do obliczenia dochodu i ustalenia uprawnień do zasiłku rodzinnego, wymienioną w art. 23 ust. 4 ustawy lub w rozporządzeniach wykonawczych²⁷. W przypadku zmiany sytuacji rodzinnej wnioskodawcy dołączali dokumenty potwierdzające zmianę.

Wnioski i oświadczenia były podpisane przez wnioskodawców. Oświadczenia stron zawierały także klauzulę o treści „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, zgodnie z art. 23 ust. 2a ustawy.

Niezależnie od dokumentów dołączonych przez wnioskodawców, jednostka kontrolowana zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy, samodzielnie pozyskiwała informacje o wysokości dochodów, wysokości składki na ubezpieczenia społeczne, należnych podatków i przysługujących zwrotów (MF) wnioskodawców oraz członków ich rodzin, jak również wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne (ZUS), co jest niezbędne przy ustalaniu wysokości dochodów rodziny. Ponadto Ośrodek weryfikował dane wnioskodawcy oraz członków ich rodzin w rejestrze PESEL, CWU, CBB, CEIDG, KRUS, MEN i Aplikacji Centralnej Rynku Pracy – w zależności od sprawy. Ustalono, że Ośrodek nie weryfikował danych drogą elektroniczną w 4²⁸ sprawach, które tego wymagały w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN).

Do 3 skontrolowanych spraw złożonych na podstawie przepisu art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa²⁹ dołączone były wydruki z rejestru PESEL, MF, NFZ, CBB, MEN, CEIDG, ZUS i Rejestru Straży Granicznej. Z rejestru PESEL wynikało, że wnioskodawcy oraz członkowie

---

²⁷ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466); Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1340),

²⁸ Decyzje nr: xxx., xxx., xxx., xxx.;

²⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167 z późn.zm.);

rodziny opuścili Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym i zostali wpisani do rejestru SPR. W aktach spraw znajdowały się dokumenty potwierdzające nadanie nr PESEL ze statusem UKR dla wnioskodawców oraz członków rodzin przebywających na terenie RP. Ustalono, że Ośrodek w tych sprawach nie weryfikował danych drogą elektroniczną w Aplikacji Centralnej Rynku Pracy.

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznano w sprawach, w których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 674 zł oraz kwoty 764 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Natomiast w przypadku, gdy dochód rodziny przekraczał kwoty uprawniające daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego przyznano w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, w myśl art. 5 ust. 3 i 3a ustawy, tj. z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”.

We wszystkich sprawach prawidłowo wyliczono dochody rodzin w oparciu o dokumentację dochodową z właściwego roku bazowego, z uwzględnieniem dochodów uzyskanych i utraconych, oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu, w tym dochodów z gospodarstwa rolnego.

W 23 na 26 skontrolowanych spraw prawidłowo ustalono okres, na jaki przyznano zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, tj. w 17 – na cały okres zasiłkowy, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy, w 4 – od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami do końca okresu zasiłkowego, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy, w 1³⁰ sprawie wnioskodawca uzyskał uprawnienia do zasiłku rodzinnego do 31 grudnia 2023 r., natomiast od 1 stycznia 2024 r. odmówiono prawa ze względu na przekroczony próg dochodowy, w 1³¹ sprawie wnioskodawca uzyskał uprawnienia do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego od 1 do 30 listopada 2023 r., w pozostałym okresie tj. od 1 grudnia 2023 r. odmówiono prawa do świadczeń ze względu na utratę ważności orzeczenia i przekroczenie podstawowego kryterium dochodowego określonego w art. 5 ust. 1 ustawy uprawniającego do ww. świadczeń. Ustalono, że w powyższej sprawie do wniosku dołączone zostało orzeczenie dziecka o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ważne do 30 listopada 2023 r. Kryterium dochodowe dla rodziny na dzień rozpatrywania wniosku zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy wynosiło 764 zł., natomiast dochód na jednego członka rodziny xxx zł., zatem Organ prawidłowo na dzień wydania decyzji,

---

³⁰ Decyzja nr xxx.;

³¹ Decyzja nr xxx.;

odmówił przyznania świadczeń. Wejście w życie 30 grudnia 2023 r. ustawy z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach w celu zachowania ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2023 poz. 2768) spowodowało, że z mocy prawa uległy przedłużeniu do dnia 30 września 2024 r. m.in. orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, których okres ważności upłynął w okresie po dniu 5 sierpnia 2023 r. i przed dniem 30 września 2024 r., jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanie się ostateczne. Ustawodawca nałożył na organy właściwe obowiązek przedłużenia z urzędu uzależnionych od niepełnosprawności bądź stopnia niepełnosprawności m.in. świadczeń rodzinnych, przyznanych na podstawie orzeczeń, których okres ważności uległ przedłużeniu na podstawie art. 1 ww. ustawy z 19 grudnia 2023 r. Obowiązek ten został uregulowany w art. 4 ww. ustawy. Świadczeniami uzależnionymi od niepełnosprawności, do których zastosowanie mają zapisy ustawy z dnia 19 grudnia 2023 r. są nie tylko świadczenia bezpośrednio uzależnione od odpowiedniego orzeczenia np. świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka, ale także świadczenia uzależnione pośrednio od odpowiedniego orzeczenia, tj. zasiłek rodzinny i tym samym wszystkie dodatki w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, w której dochód na osobę przekracza kryterium podstawowe 674 zł ale nie przekracza kryterium podwyższonego 764 zł.

Jednostka kontrolowana miała zatem obowiązek z urzędu dokonać odpowiedniej zmiany decyzji poprzez przedłużenie prawa do świadczeń do dnia 30 września 2024 r. jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego ostatecznego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, czego nie uczyniła.

Z pisemnego wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka wynika, że decyzja (...) „nie została przedłużona na podstawie Covid, gdyż spowodowane było to wzmożonymi obowiązkami pracownika realizującego świadczenia rodzinne i ciągłymi zmianami przepisów prawnych. Ponadto pracownik ustalił telefonicznie z panią X.X, że w dn. Xxx roku wystąpiła już z wnioskiem o wydanie o ustalenie niepełnosprawności (...)”.

Xx stycznia 2024 r. wnioskodawczyni złożyła następny wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Do wniosku dołączyła orzeczenie z xx stycznia 2024 r. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ważne do xx stycznia 2028 r. Organ na podstawie złożonego

wniosku nieprawidłowo przyznał³² dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego od 1 grudnia 2023 r., a zasiłek rodzinny od 1 lutego 2024 r. Ustalenie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w okresie od 1 grudnia 2024 r. do 31 stycznia 2024 r., było działaniem nieprawidłowym, bowiem rodzina w tym okresie nie miała ustalonego prawa do zasiłku rodzinnego. Jest to rażąco naruszenie przepisów ustawy, gdyż prawo dodatków można ustalić wyłącznie osobie, która ma ustalone prawo do zasiłku rodzinnego. Prawidłowo na podstawie przedstawionych do kontroli dokumentów Organ bez zbędnej zwłoki zgodnie z art. 1 i art. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności powinien przedłużyć prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem od 1 grudnia 2023 r. do 30 września 2024 r., jednak nie dłużej niż do wydania nowego orzeczenia i po wpływie nowego orzeczenia i wypłacać świadczenia do końca stycznia 2024 r. Następnie na podstawie kolejnego wniosku ustalić prawo do wnioskowanych świadczeń z zachowaniem ciągłości prawa do świadczeń tj. od 1 lutego 2024 r. Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa. W toku postępowania stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli (art. 6 i 7 Kpa).

Ponadto ustalono, że w 2³³ sprawach (okres zasiłkowy 2022/2023) na podstawie wniosków złożonych na podstawie przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, prawo do zasiłków i dodatków ustalono do 31 sierpnia 2023 r. Następnie po wprowadzeniu przepisów dotyczących wydłużenia okresu legalnego pobytu obywateli Ukrainy Organ z urzędu w pierwszej³⁴ z tych spraw zmienił decyzję i przedłużył³⁵ prawo do świadczeń od 1 sierpnia 2023 r. do końca okresu zasiłkowego tj. do 31 października 2023 r. Prawidłowo należało decyzją pierwotną ustalić prawo do 24 sierpnia 2023 r., tj. do dnia, do którego na dzień wydania decyzji pobyt w Polsce był legalny i następnie przedłużyć prawo do świadczenia do końca okresu zasiłkowego tj. 31 października 2023 r. Druga sprawa, zgodnie z wnioskiem strony, została przekazana x sierpnia xxx r. do OPS Xxx. W piśmie przekazującym dokumenty zastosowano art. 65 § 1 Kpa i art. 19 i 25 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych zamiast zastosować wyłącznie art. 25 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

---

³² Decyzja nr: xxx.;

³³ Decyzje nr: xxx., xxx.;

³⁴ Decyzja nr xxx.;

³⁵ Decyzja nr xxx.;

W decyzjach prawidłowo określano wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, tj. zgodnie z § 1 pkt 4 -11 rozporządzenia³⁶, a sprawy rozpatrywano w terminach zgodnych z przepisami z art. 26 ust. 2a - 4a ustawy oraz art. 35 Kpa³⁷.

W skontrolowanych sprawach wydano 2³⁸ decyzje odmowne, ponieważ przekroczenie dochodu rodziny było wyższe niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, co oznaczało, że nie mogła zostać zastosowana zasada „złotówka za złotówkę”. W podstawie prawnej decyzji wskazano art. 5 ustawy bez wskazania szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych tj. ustęp, punkt, litera, tiret.

W 3³⁹ sprawach w trakcie trwania okresu zasiłkowego nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej rodziny. Po ponownym przeliczeniu dochodu przypadającego na osobę w rodzinie stwierdzono, że dochód rodziny przekroczył kryterium ustawowe określone w art. 5 ust. 1 ustawy, a kwota przekroczenia, uniemożliwiła zastosowanie art. 5 ust. 3 ustawy. W pierwszej i drugiej⁴⁰ sprawie zmieniono decyzję odmawiając odpowiednio od 1 lipca 2024 r. i od 1 marca 2023 r. prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, sprawy nie wymagały wydania decyzji o zwrocie. W odniesieniu do tych spraw i poniższej sprawy powinno nastąpić uchylenie tych decyzji, a nie zmiana decyzji i odmowa. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

W trzeciej sprawie⁴¹ również zmieniono decyzję i odmówiono od 1 sierpnia 2023 r. prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, jednocześnie „uznano kwotę xxx zł wypłaconą w miesiącach od maja do lipca 2023 r., za „nienależnie pobraną” i w uzasadnieniu wskazano, że po uprawomocnieniu się decyzji zostanie wydana decyzja żądająca zwrotu. W drodze kolejnej decyzji⁴² orzeczono o zwrocie nienależnie pobranego zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego. Prawidłowo należało w pierwszej kolejności orzec

---

³⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokość świadczeń rodzinnych oraz wysokość zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481);

³⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572);

³⁸ Decyzje nr: xxx., xxx.;

³⁹ Decyzje nr: xxx., xxx., xxx.;

⁴⁰ Decyzje nr: xxx., xxx.;

⁴¹ Decyzja nr: xxx.;

⁴² Decyzja nr: xxx.;

o uchyleniu decyzji jak stanowi art. 32 ust. 1 ustawy. Następnie po uprawomocnieniu decyzji uchylającej wydać decyzję o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy organ właściwy może bez zgody strony zmienić lub uchylić decyzję administracyjną na mocy, której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych. Wybór rozstrzygnięcia zależy od treści stosunku ukształtowanego pierwotną decyzją, w przypadku decyzji zmieniającej świadczeniobiorca zachowuje nadal prawo do pobieranego świadczenia, natomiast decyzja uchylająca pozbawia całkowicie prawa do otrzymywania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Warunkiem wydania decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie było uprzednie uchylenie decyzji, na podstawie, której to świadczenie zostało przyznane. Dopóki decyzja taka nie jest ostateczna, brak jest podstaw do przyjęcia, że pobrane świadczenie na podstawie decyzji przyznającej jest świadczeniem nienależnie pobranym. Wobec tego uznanie świadczenia za nienależnie pobrane nie może być orzeczone w tej samej decyzji, co uchylenie decyzji. Dyrektor Ośrodka wyjaśniła, że: „(...) decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych i zwrocie świadczeń były wydawane w dwóch oddzielnych decyzjach, ponieważ wynikało to z przyjętych zwyczajów w MGOPS i z informacji uzyskiwanych na szkoleniach”. Z akt sprawy wynika, że Ośrodek xxx. wystąpił na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy o dokonywanie potrąceń nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych (ustalonych decyzją xxx.) z wypłacanych świadczeń wychowawczych wraz z naliczonymi odsetkami. Następnie x kwietnia xxx r. wystąpił o dokonanie potrącenia odsetek naliczonych na dzień spłaty należności. W podstawie prawnej decyzji zmieniającej i decyzji o zwrocie przywołano art. 163 Kpa, który nie ma zastosowania z uwagi na uregulowanie tych kwestii w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W 1⁴³ sprawie po zakończeniu okresu zasiłkowego, otrzymano informację o zmianie sytuacji dochodowej rodziny (uzyskanie renty). Po ponownym przeliczeniu dochodu przypadającego na osobę w rodzinie stwierdzono, że dochód rodziny przekroczył kryterium ustawowe określone w art. 5 ust. 1 ustawy, a kwota przekroczenia, uniemożliwiła zastosowanie zasady „złotówka za złotówkę”. Ośrodek w decyzji⁴⁴ w sprawie nienależnie pobranych świadczeń uznał, że wypłacona w okresie od x września do x października xxx r. kwota była świadczeniem nienależnie pobranym jednocześnie wskazując, że po uprawomocnieniu decyzji zostanie wydana decyzja żądająca zwrotu. W związku z tym, że strona dokonała spłaty x listopada xxx r. wraz z odsetkami Ośrodek odstąpił od dalszego procedowania, o czym nie powiadomił strony. W powyższej sprawie należało od razu wydać jedną decyzję

---

⁴³ Decyzje nr xxx.;

⁴⁴ Decyzja nr xxx.;

o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie. Ponadto, wyłączną podstawą do zwrotu należności przez stronę jest decyzja zobowiązująca stronę do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Prawidłowo ustalano podlegające zwrotowi kwoty nienależnie pobranych świadczeń, w tym odsetki ustawowe za opóźnienie od momentu ich naliczania do dnia spłaty. W decyzjach powołano się na przepis art. 30 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujący wysokość zwrotu odsetek ustawowych za opóźnienia, poinformowano strony, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, o czym stanowi art. 30 ust. 7 ww. ustawy. Strona dokonywała zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami za opóźnienie, których wysokość została ustalona na dzień dokonania spłaty.

W wyniku kontroli ustalono, że decyzje o zwrocie były wydawane poza systemem dziedzinowym. Z wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka wynika, że „decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych i zwrocie świadczeń były wydawane poza systemem dziedzinowym, ponieważ przyjęta była taka praktyka w MGOPS, ale pracownik zostanie przeszkolony pod tym kątem oraz wszystkie nowe sprawy będą już realizowane przez system dziedzinowy”.

Kontroli poddano 35 decyzji administracyjnych. 32 skontrolowane decyzje wydano zgodnie z wymogami art. 107 Kpa.

Wszystkie decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie. Wszystkie opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Wszystkie decyzje za wyjątkiem decyzji o zwrocie zawierały pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania do SKO w Radomiu także informacje o możliwości, skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127 a Kpa, informację o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń. Decyzja o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń zawierała pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania do SKO w Radomiu. 19 na 35 skontrolowane decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne tj. w sprawach przyznania świadczeń z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, odmownych, uchylających, zmieniających, decyzjach o nienależnie pobranych świadczeniach. W 16 decyzjach przyznających odstąpiono od uzasadnienia decyzji, powołując się na art. 107 § 4 Kpa w tym 13 decyzji w całości uwzględniła żądanie strony. W pozostałych 3⁴⁵ decyzjach zasiłki i dodatki

---

⁴⁵ Decyzje nr: xxx r., xxx., xxx.;

przyznano na okres krótszy niż okres zasiłkowy, w związku z tym wydana decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Takie działanie było niezgodne z art. 9 i art. 107 § 3 Kpa, ponieważ zasiłki i dodatki przyznano na okres krótszy niż okres zasiłkowy, w związku z tym wydana decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

W decyzjach przyznających wskazano, że wypłata świadczeń dokonywana będzie w systemie miesięcznym w dniach od 25 do końca miesiąca zgodnie z dyspozycją wnioskodawcy. Prawidłowo należało doprecyzować formę wypłaty świadczeń.

W wydanych decyzjach administracyjnych uchybiono przepisom art. 107 Kpa w następujący sposób:

- w pouczeniu 6 decyzji przyznających wydanych po 12 maja 2023 r., w których odstąpiono od uzasadnienia wskazano, że stronie służy odwołanie do SKO zamiast prawidłowo, że przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia. Zmiana Kpa weszła w życie 12 maja 2023 r.,⁴⁶
- w orzeczeniu 4 decyzji przyznających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” nie orzeczono o przysługujących pełnych kwotach świadczeń,
- w orzeczeniu decyzji przyznających (za wyjątkiem 1⁴⁷ decyzji), po informacji dot. osób na rzecz których ustalono prawo do świadczeń, wskazano w pkt II orzeczenia termin i formę wypłaty, które nie stanowią rozstrzygnięcia,
- w podstawie prawnej i w treści decyzji przyznających nie powołano art. 32 ust. 1d ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenia klauzulę natychmiastowej wykonalności.
- w podstawie prawnej decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków w pełnej kwocie przywołano niemający zastosowania art. 5 ust. 3, 3a-3d ustawy, natomiast nie przywołano art. 5 ust. 1 i 2 ustawy.
- w podstawie prawnej wszystkich decyzji niezasadnie wskazano art. 32 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin.
- w podstawie prawnej decyzji odmownych wskazano art. 5 ustawy, 1 decyzji zmieniającej, w której przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego

---

⁴⁶ Ustawa z 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidacji zmian barier administracyjnych i prawnych;

⁴⁷ Decyzja nr xxx.;

wychowywania dziecka powołano cały art. 11 i 2⁴⁸ - decyzji przyznających powołano art. 32 ustawy bez wskazania szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych tj. ustęp, punkt, litera, tiret,

- w podstawie prawnej decyzji o zwrocie bezzasadnie przywołano art. 163 Kpa, który dotyczy uchylecia lub zmiany decyzji i nie ma zastosowania w decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń.

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 Kpa. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 Kpa.

Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 ustawy. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konto bankowe. Analiza list wypłat i kart świadczeń osoby wykazała, że przyznane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacano po wydaniu decyzji administracyjnych i zgodnie z wysokością ustaloną w tych decyzjach.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia:

1. Burmistrz Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą powierzył realizację zadań z ustawy o świadczeniach rodzinnych pani Dyrektor Ośrodka na podstawie upoważnienia „do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych”, które zawierało w podstawie prawnej obok art. 20 ust. 3 ustawy, także art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym i art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przepisy, które nie regulują wydawanie upoważnień na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Upoważnienia do realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych udzielone przez Burmistrza Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą pracownikom merytorycznym oraz Pani xxxxxx zawierały treść niezgodną z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. „do prowadzenia postępowania i zasad przyznania w sprawach o świadczenia rodzinne” lub do „prowadzenia postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasad przyznawania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych” zamiast „do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych a także do wydawania (lub z wyłączeniem wydawania) w tych sprawach decyzji administracyjnych”.

---

⁴⁸ Decyzje nr: xxx., xxx.;

3. W kierowanych do Burmistrza Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą wnioskach o wydanie upoważnień dla 3 pracowników, wskazano zakres niezgodny z art. 20 ust. 3 ustawy tj. „do prowadzenia postępowania i zasad przyznania w sprawach o świadczenia rodzinne” lub do „prowadzenia postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasad przyznawania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych” zamiast „do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania lub z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych”.
4. W 5 wnioskach brakowało podpisu osoby przyjmującej wniosek, co jest niezgodne z art. 46 § 1 Kpa.
5. W 1 sprawie, w której wniosek został złożony za pomocą systemu teleinformatycznego opatrzone ten wniosek datą odebrania, a nie datą złożenia wniosku przez wnioskodawcę.
6. W 1 sprawie zaniechano realizacji obowiązku wynikającego z art. 105 § 2 Kpa tj. wydawania decyzji o umorzeniu postępowania w sytuacji, gdy strona wycofała wniosek i postępowanie stało się bezprzedmiotowe.
7. W 3 sprawach, nie dopełniono obowiązku wynikającego z art. 24a ust. 1 ustawy i nie wezwano do uzupełnienia wniosku. Przeprowadzono postępowanie i wydano decyzje administracyjne na podstawie nieprawidłowo wypełnionych wniosków.
8. W 4 sprawach nie dopełniono obowiązku wynikającego z art. 23b ustawy i nie dokonano weryfikacji w systemie EKSMOoN, w 3 sprawach - w Rynku Pracy.
9. W 2 sprawach (okres zasiłkowy 2022/2023) na podstawie wniosków złożonych na podstawie przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, prawo do zasiłków i dodatków ustalono do 31 sierpnia 2023 r. zamiast prawidłowo do 24 sierpnia 2023 r., tj. do dnia, do którego na dzień wydania decyzji pobyt w Polsce był legalny.
10. W 1 sprawie po wprowadzeniu przepisów dotyczących wydłużenia okresu legalnego pobytu obywateli Ukrainy nieprawidłowo zmieniono decyzję i przedłużono prawo do świadczeń od 1 sierpnia 2023 r. zamiast prawidłowo od 25 sierpnia 2023 r. do końca okresu zasiłkowego.
11. W 2 sprawach tego samego wnioskodawcy (wnioski złożone na okres zasiłkowy 2023/2024), w pierwszej, po wprowadzeniu przepisów dotyczących wydłużenia ważności orzeczeń o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności zaniechano obowiązku wydania decyzji w sprawie przedłużenia prawa do świadczeń uzależnionych

od niepełnosprawności, w drugiej sprawie przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego od 1 grudnia 2023 r. do 31 stycznia 2024 r., nie ustalono natomiast w tym okresie prawa do zasiłku rodzinnego. Jest to rażąco naruszenie przepisów ustawy, gdyż prawo dodatków można ustalić wyłącznie osobie, która ma ustalone prawo do zasiłku rodzinnego.

12. W 3 sprawach, w których w trakcie trwania okresu zasiłkowego nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej rodziny i dochód rodziny przekroczył kryterium ustawowe określone w art. 5 ust. 1 ustawy, a kwota przekroczenia, uniemożliwiła zastosowanie art. 5 ust. 3 i 3a ustawy Organ zmienił decyzje w taki sposób, że odmówił prawa do świadczeń zamiast prawidłowo uchylić decyzję.
13. W 1 z ww. spraw w treści rozstrzygnięcia „uznano kwotę (...) zł wypłaconą od xxx do xxx xxx r.” za nienależnie pobraną”. Następną decyzją wydaną w tej sprawie zażądano zwrotu tej kwoty zamiast prawidłowo wydać jedną decyzję o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie.
14. W 1 sprawie po zakończeniu okresu zasiłkowego, uległa zmianie sytuacja dochodowej rodziny w trakcie pobierania świadczenia i dochód przekraczał przekroczył kryterium ustawowe określone w art. 5 ust. 1 ustawy, a kwota przekroczenia, uniemożliwiła zastosowanie art. 5 ust. 3 i 3a ustawy, w uzasadnieniu decyzji wydanej w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, Organ poinformował stronę, że po jej uprawomocnieniu wyda decyzję żądającą zwrotu świadczeń, czego nie uczynił. W powyższej sprawie strona dokonała spłaty, bez podstawy do jego zwrotu. Prawidłowo należało wydać jedną decyzję o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie. Wyłączną podstawą do zwrotu należności przez stronę jest decyzja o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie.
15. We wszystkich decyzjach przyznających nie doprecyzowano, w jaki sposób nastąpi wypłata przyznanych świadczeń. Wskazano, że „wypłata świadczeń dokonywana będzie (...) zgodnie z dyspozycją wnioskodawcy.
16. W decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń nie określono wysokości odsetek za opóźnienie.
17. W piśmie przekazującym dokumenty do dalszej realizacji zgodnie z właściwością w podstawie prawnej wskazano niemające zastosowania przepisy art. 65 § 1 Kpa i art. 19 ustawy o świadczeniach rodzinnych zamiast wyłącznie art. 25 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
18. W wydawanych decyzjach administracyjnych:

- w podstawie prawnej i w treści decyzji przyznających nie powołano art. 32 ust. 1d ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenia klauzulę natychmiastowej wykonalności,
- w podstawie prawnej decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków w pełnej kwocie przywołano niemający zastosowania art. 5 ust. 3, 3a-3d ustawy, natomiast nie przywołano art. 5 ust. 1 i 2 ustawy,
- w podstawie prawnej wszystkich decyzji odmownych wskazano art. 5 ustawy, w 1 decyzji zmieniającej, w której przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka powołano cały art. 11 i w podstawie prawnej 2 decyzji przyznających przywołano art. 32 ustawy bez wskazania szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
- w podstawie prawnej decyzji o zwrocie bezzasadnie przywołano art. 163 Kpa, który dotyczy uchylecia lub zmiany decyzji i nie ma zastosowania w decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń,
- w podstawie prawnej wszystkich decyzji bezzasadnie wskazano art. 32 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin,
- w rozstrzygnięciu 3 decyzji przyznających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami nieprawidłowo zastosowano art. 107 § 4 Kpa odstępując od jej uzasadnienia, pomimo że nie spełniała w całości żądania strony. W tych sprawach świadczenia przyznawano na okres krótszy niż okres zasiłkowy. Jeżeli świadczenia nie zostały przyznane na cały okres zasiłkowy należy to w każdej sytuacji uzasadnić.
- w pkt II rozstrzygnięcia decyzji przyznających (za wyjątkiem 1⁴⁹ decyzji), wskazano informacje nie stanowiące rozstrzygnięcia (termin i forma wypłaty),
- w podstawie prawnej i w treści decyzji przyznających nie powołano art. 32 ust. 1d ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenia klauzulę natychmiastowej wykonalności,
- w rozstrzygnięciu 3 decyzji przyznających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” nie orzeczono o pełnych kwotach zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych,

---

⁴⁹ Decyzja nr xxx.;

- w pouczeniu 6 decyzji przyznających wydanych po 12 maja 2023 r., w których odstąpiono od uzasadnienia, pouczono stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Radomiu w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, zamiast prawidłowo o możliwości wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Uwagi:

1. upoważnienie pani Xxx Xxx nie zostało opatrzone podpisem i datą przyjęcia do stosowania.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w zakresie upoważnień odpowiedzialność ponosi Burmistrz Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą oraz Dyrektor Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą, natomiast za nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Dyrektor Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Panią Dyrektor do:

1. Podjęcia działań w celu uzyskania dla Pani, od Burmistrza Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą prawidłowego upoważnienia do realizacji zadań z ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. udzielonego wyłącznie na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Podjęcia działań w celu uzyskania od Burmistrza Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą dla pracowników merytorycznych oraz dla Pani Xxx Xxx upoważnień zgodnych z terminologią określoną w art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
3. W kierowanych do Burmistrza Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą wnioskach o udzielenie upoważnień dla pracowników, wskazywania zakresu zgodnego z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. Zamieszczania na wniosku obok daty złożenia wniosku podpisu osoby przyjmującej wniosek.

5. Opatrywania wniosków składanych za pomocą systemu teleinformatycznego datą złożenia wniosku przez wnioskodawcę, a nie datą odebrania wniosku z systemu teleinformatycznego.
6. Wydawania decyzji administracyjnych o umorzeniu postępowania, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stanie się bezprzedmiotowe, w myśl art. 105 Kpa.
7. Kompletowania dokumentacji spraw zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych, a w razie stwierdzenia braków pisemnego wzywania do poprawienia lub uzupełnienia wniosków pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.
8. Przed wydaniem rozstrzygnięcia dokonywania w dostępnych systemach informatycznych niezbędnych weryfikacji, w tym w rejestrach EKSMOoN i AC Rynek Pracy.
9. W przypadku wniosków złożonych na podstawie przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, prawidłowego ustalania okresu, na jaki przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków tj. do dnia, do którego na dzień wydania decyzji pobyt w Polsce jest legalny.
10. W przypadku wejścia w życie przepisów dotyczących wydłużenia okresu legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terytorium RP w trakcie trwania okresu zasiłkowego, prawidłowego przedłużania z urzędu prawa do tych świadczeń tj. od dnia wydłużenia legalnego pobytu do końca okresu zasiłkowego lub do dnia, w którym upływa termin legalnego pobytu wynikającego z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w zależności od tego, który termin następuje wcześniej.
11. W przypadku wejścia w życie przepisów przedłużających ważność orzeczeń o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności, bez zbędnej zwłoki przedłużania prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności.
12. Ścisłego przestrzegania przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, w szczególności ustalania prawa do dodatków do zasiłku rodzinnego wymienionych w art. 8 ustawy w tym dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wyłącznie w sytuacji, gdy na dziecko przyznany został zasiłek rodzinny.
13. W sprawach xxx i xxx podjęcia działań zmierzających do przyznania i wyrównania należnego zasiłku rodzinnego za okres od x grudnia xxx r. do x stycznia xxx r.

14. W przypadku zmiany sytuacji dochodowej rodziny w trakcie trwania okresu zasiłkowego i przekroczenia kryterium dochodowego i braku możliwości zastosowania w tym czasookresie mechanizmu „złotówka za złotówkę” rozstrzygnięcia decyzją o uchyleniu prawa do świadczeń za ten okres.
15. Odstąpienia od rozstrzygnięcia w tej samej decyzji o zmianie prawa do świadczenia i o uznaniu świadczenia za nienależnie pobrane oraz wydawania odrębnej decyzji o zwrocie.
16. Rozstrzygnięcia w jednej decyzji o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie, zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
17. W przypadku stwierdzenia pobrania nienależnego świadczenia, niezwłocznego wydawania decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie, gdyż stanowi wyłączną podstawę do zwrotu należności przez stronę.
18. W decyzjach przyznających doprecyzowania sposobu, w jaki nastąpi wypłata przyznanych świadczeń.
19. W decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie określania wysokości odsetek za opóźnienie.
20. W piśmie przekazującym akta sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji wskazywania wyłącznie art. 25 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
21. W wydawanych decyzjach:
  - w podstawie prawnej decyzji przyznających i w ich treści powoływania art. 32 ust. 1d ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenia klauzulę natychmiastowej wykonalności,
  - w decyzjach przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków w pełnej kwocie powoływania art. 5 ust. 1 i 2 ustawy zamiast niemającego zastosowania art. 5 ust. 3, 3a-3d ustawy,
  - uwzględniania odpowiednich do sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych artykułów ustawy tj. ustęp, punkt litera, tiret,
  - w decyzjach o nienależnie pobranym świadczeniu i zwrocie nieprzywoływania art. 163 Kpa,
  - odstąpienia od przywoływania w podstawie prawnej art. 32 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin, który obowiązywał do 31 października 2018 r.

- w decyzjach przyznających świadczenia na niepełny okres zasiłkowy zawierania uzasadnienia faktycznego i prawnego,
- w rozstrzygnięciu decyzji przyznających niewskazywania informacji, które nie są przedmiotem rozstrzygnięcia,
- w rozstrzygnięciu decyzji przyznających z zastosowaniem „złotówka za złotówkę” orzekania o przysługujących rodzinie pełnych kwotach świadczeń,
- w decyzjach przyznających, w których odstąpiono od uzasadnienia, pouczenia strony o możliwości wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Ponadto zwraca się uwagę na zasadność opatrywania upoważnień podpisem i datą przyjęcia ich do stosowania.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Katarzyna Kieszek
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**
/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pani Xxx Xxx
Burmistrz Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą